

भारतीय शिक्षा बोर्ड
आदर्शकार्यपत्रकम् - प्रथममेककम्
संस्कृतम् - कक्षा-४
वर्ष: - २०२६-२७

निर्धारितसमय: - एकहोरा

अधिकतमाङ्काः - २०

सामान्यनिर्देशाः —

- प्रश्नान् ध्यानेन पठत।
- प्रश्नपत्रं पठनाय १० निमेषस्य अतिरिक्तः समयः प्रदत्तः अस्ति अस्मिन् काले छात्राः केवलं प्रश्नपत्रं पठिष्यन्ति।
- प्रश्नपत्रे ७ प्रश्नाः सन्ति, सर्वे च प्रश्नाः अनिवार्याः सन्ति।
- प्रश्नसंख्या १ कृते ५ अङ्काः निर्धारिताः सन्ति।
- प्रश्नसंख्या २, ६, ७ कृते प्रत्येकं प्रश्नाय २ अङ्काः निर्धारिताः सन्ति।
- प्रश्नसंख्या ३, ४, ५ कृते प्रत्येकं प्रश्नाय ३ अङ्काः निर्धारिताः सन्ति।

सामान्य निर्देश—

- प्रश्नों को ध्यान से पढ़ें।
- प्रश्नपत्र को पढ़ने के लिए 10 मिनट का अतिरिक्त समय दिया गया है। इस दौरान छात्र केवल प्रश्नपत्र पढ़ेंगे।
- इस प्रश्न पत्र में कुल 07 प्रश्न हैं।
- प्रश्न संख्या 1 के लिए 5 अंक निर्धारित किये गये हैं।
- प्रश्न संख्या 2, 6 एवं 7 तक, प्रत्येक प्रश्न के लिए 2 अंक निर्धारित किये गये हैं।
- प्रश्न संख्या 3, 4 एवं 5 तक, प्रत्येक प्रश्न के लिए 3 अंक निर्धारित किये गये हैं।

1. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत—

एतत् उद्यानम् अस्ति। अत्र अनेके वृक्षाः पादपाः च सन्ति। अत्र अनेकाः लताः अपि सन्ति। लताः अतिशोभनाः सन्ति। अत्र अनेके बालकाः क्रीडन्ति। जनाः अत्र भ्रमन्ति। उद्यानम् अतिरम्यम् अस्ति।

5

(क) एकेन पदेन उत्तरयत—

1/2×2=1

(i) एतत् किम् अस्ति?

(ii) अत्र के भ्रमन्ति?

(ख) पूर्णवाक्येन उत्तरयत—

1×2=2

(i) अत्र अनेके के सन्ति?

(ii) अत्र के क्रीडन्ति?

(ग) निर्देशानुसारं रिक्तस्थानं पूरयत—

1×2=2

(i) लता: _____ सन्ति।

अ. अतिशोभना:   ब. जना:   स. पादपा:

(ii) _____ अपि अत्र भ्रमन्ति।

अ. पादपा:   ब. लता:   स. जना:

2. पट्टिकातः समुचितं शब्दं चित्वा वाक्यानि रचयत—

1/2×4=2

कूपं, राजा, शुनकः, कक्षायाम्

(क) कपिलस्य गृहे एकः _____ आसीत्।

(ख) सः मम _____ पठति।

(ग) सञ्जयः पितुः अनन्तरं _____ अभवत्।

(घ) वरदः मार्गे एकं _____ पश्यति।

3. अधः कानिचित् वाक्यानि लिखितानि सन्ति। एतेषां समक्षं सत्यम् असत्यं वा लिखत—

1/2×6=3

(क) पुरा विदुलानाम्नी यशस्विनी क्षत्रधर्मरता वीरमाता आसीत्। _____

(ख) कपिलः प्रातः शुनकम् आदाय उद्यानं गच्छति स्म! _____

(ग) माता रात्रौ मां अंके स्वापयति। _____

(घ) युद्धे सञ्जयस्य पराजयं भवति। _____

(ङ) बालः वरदः अद्य बहुखिन्नः अस्ति। _____

(च) प्रतिदिनम् अभ्यासेन कठिनमपि कार्यं सरलं भवति। _____

4. निम्नलिखितशब्दानां पर्यायवाचिशब्दान् पट्टिकातः चित्वा लिखत—

1/2×6=3

उत्सङ्गे अधिकम् चकितः कोमला जलाशयम् कुक्कुरः

(क) मृदुला _____

- (ख) अङ्गे _____
- (ग) शुनकः _____
- (घ) तडागम् _____
- (ङ) भृशम् _____
- (च) विस्मितः _____
5. अधोलिखितेषु वाक्येषु क्रियापदं चित्वा सम्मुखे लिखत— 1/2×6=3
- (क) माता नित्यं दुग्धं पाययति। _____
- (ख) तडागे हंसा मीनाः च आसन्। _____
- (ग) शुनकः तटे आसीत्। _____
- (घ) सः पितुः अनन्तरं राजा अभवत्। _____
- (ङ) एका महिला कूपात् जलं निष्कासयति। _____
- (च) बालः पुनः प्रश्नं करोति। _____
6. विशेषणानि विशेष्यैः सह रेखया मेलयत— 1/2×4=2
- (क) सरलम् (i) कपिलम्
- (ख) क्षत्रधर्मरता (ii) कमलानि
- (ग) विकसितानि (iii) कार्यम्
- (घ) निमज्जन्तम् (iv) वीरमाता
7. अत्र कानिचित् वाक्यानि सन्ति, एतेभ्यः निर्देशानुसारं कर्तृपदं क्रियापदं वा चित्वा सम्मुखे लिखत— 1/2×4=2
- (क) एवं विचिन्त्य बालः प्रसन्नः भवति। (क्रियापदम्) _____
- (ख) तम् अहं तुभ्यं समर्पयामि। (कर्तृपदम्) _____
- (ग) शुनकः तटे आसीत्। (क्रियापदम्) _____
- (घ) माता भक्तं भोजयति। (कर्तृपदम्) _____